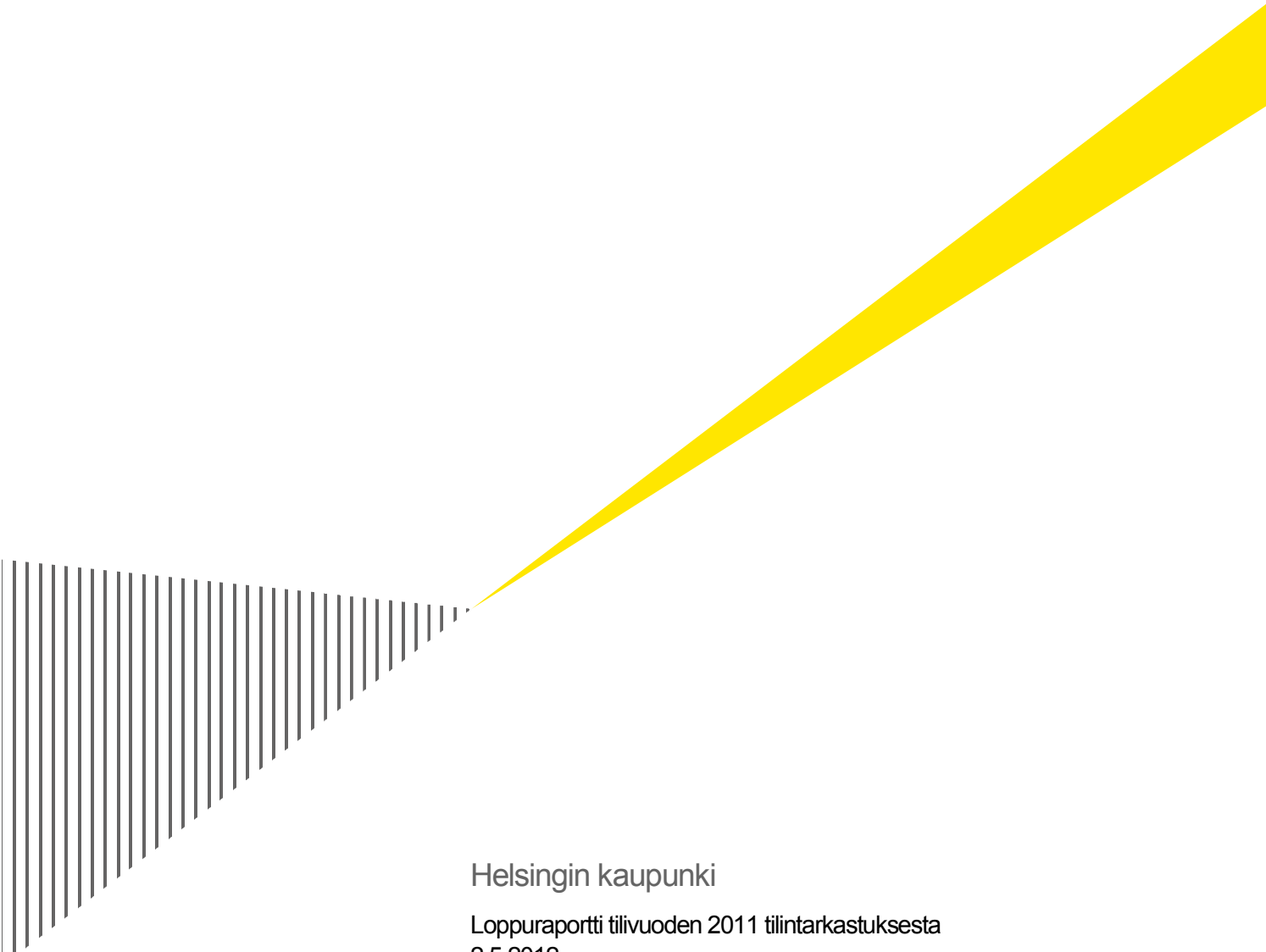

Helsingin kaupunki

Loppuraportti tilivuoden 2011 tilintarkastuksesta
2.5.2012

Ernst & Young Julkispalvelut Oy

Sisällysluettelo

1 Tarkastajat ja asiantuntijat	1
2 Hallinnon tarkastus	1
3 Talousarvio	2
3.1 Talouden tasapainoisuus	2
3.2 Tilikauden tulos	3
3.3 Sitovien tavoitteiden toteutuminen	3
4 Valtionosuudet	3
5 EU- ja muut tuet.....	3
6 Sisäinen valvonta ja konsernivalvonta	4
6.1 Sisäinen valvonta	4
6.2 Konserniyhtiöiden konsernitilinpäätökseen yhdisteltävien tietojen tarkastus	4
6.3 Johtopäätös sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan järjestämisestä	5
7 Tilinpäätös	5
7.1 Toimintakertomus	5
7.2 Talousarvion toteutumisvertailu.....	5
7.3 Tuloslaskelma	5
7.4 Tase	6
7.5 Rahoituslaskelma.....	7
7.6 Konsernitilinpäätöksen laatiminen.....	7
7.7 Konsernitilinpäätös	7
7.8 Liitetiedot	8
7.9 Tase- erittelyt ja liitetietojen erittelyt	8
7.10 Liikelaitosten ja rahastojen tilinpäätökset	8
7.11 Kaupunginhallituksen ehdotus tilikauden tuloksen käsittelystä.....	8

© 2012 Ernst & Young Julkispalvelut Oy, Elielinaukio 5 B, 00100 Helsinki
Puhelin 0207 280 190, faksi 0207 280 194
Y-tunnus 1076218-0, kotipaikka Helsinki
www.ey.com/fi

1 Tarkastajat ja asiantuntijat

JHTT -yhteisö Ernst & Young Julkispalvelut Oy on suorittanut marraskuussa 2011 – tammikuussa 2012 Helsingin kaupungin tilivuoden 2011 lakisääteiseen tilintarkastukseen kuuluvaa tilikauden aikaista tarkastusta tarkastus-lautakunnalle 10.6.2011 esitellyn vuoden 2011 työohjelman pohjalta. Tarkastusaluevastuullisina tilintarkastajina ovat olleet vastuullisen JHTT -tilintarkastajan, KHT Tiina Lindin lisäksi JHTT, KHT Jarmo Lohi ja JHTT, KHT Mikko Ryttilähti. Tarkastusryhmässä vastuullisten tilintarkastajien apuna ovat toimineet tilintarkastajat Reetta Ahonen, Anne Halme, KHT Jani Hautala, Otto-Pekka Iisakka, Terhi Johansson, Tiina Jylhä, Martin Kaldenbach, Teemu Karake, Antti Karhunen, JHTT, KHT Eeva Koivula, Sirpa Korkea-aho, JHTT, KHT Ari Lehto, Pauliina Mikkola, Markus Nummila, KHT Pasi Pekkarinen, Martin Ramsay, Essi Sievänen, KHT Antti Siirtola, Kaisa Tulenheimo, Liisa Urrio, Akseli Valtonen ja JHTT, KHT Benita Öling. Tietohallinnon tarkastuksesta ovat vastanneet Mikko Hoikkanen, Aino Luostarinen, Sini Lähteenmäki, Janne Miettinen, Tuomo Sinihanki, Timo Valonen ja Teemu Virtanen ja riskienhallinnan tarkastuksesta Anne-Mari Karvinen ja Matilda Heikkilä. Arvonlisäverotuksen asiantuntijana on toiminut Kirsti Auranen, Pekka Hyttinen ja Leena Äärilä.

Tilintarkastusta on suoritettu käyttäen apuna kaupungin tarkastusviraston tekemää työtä sovitun suunnitelman mukaisesti. Lisäksi olemme perehtyneet kaupungin sisäisen tarkastuksen raportteihin.

Tilivuoden 2011 tilintarkastuksesta on annettu väliraportit 16.11.2011 ja 9.2.2012.

Seuraavassa on selostettu tammi - huhtikuussa 2012 suoritettuja tarkastustoimenpiteitä ja niihin liittyviä tarkastushavaintoja. Tarkastusviraston tarkastajat ovat raportoineet virastoille ja liikelaitoksille erikseen omista tarkastushavainnoistaan, joista tilintarkastuksen kannalta oleelliset havainnot on sisällytetty tähän raporttiin. Tarkastuksessa esille tulleista havainnoista on raportoitu myös asianomaisten virastojen ja liikelaitosten vastuuhenkilöille.

2 Hallinnon tarkastus

Olemme perehtyneet Helsingin kaupungin johto- ja ohjesääntöjen muutoksiin sekä tutustuneet muiden alemmalla tasolla annettujen ohjeiden ja määräysten sisältöön sekä seuranneet niiden noudattamista. Olemme käyneet läpi kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen sekä lautakuntien, johtokuntien ja toimikuntien pöytäkirjat sekä seuranneet niiden päätösten toimeenpanoa ja noudattamista. Lisäksi olemme tutustuneet eri virastojen ja laitosten keskeisiin johtoryhmien pöytäkirjoihin kirjattuihin sekä yksiköiden johtajien tekemiin kirjallisesti dokumentoituihin päätöksiin. Tarkastuksessa on seurattu muun muassa sitä, että kokousten esityslistan asiat on valmisteltu ja pöytäkirjat laadittu kuntalain ja kaupungin hallintosäännön mukaisesti.

Käytettävissämme ovat olleet tarkastusviraston hallinnon tarkastuksesta laatimat muistiot. Niissä esille tulleet havainnot on annettu tarkastettaville tiedoksi toimenpiteitä varten.

Olemme lisäksi käyneet läpi kaupunginvaltuuston ja -hallituksen sekä tilinpäätöksen kannalta keskeisten virastojen ja laitosten lautakuntien pöytäkirjoja alkuvuoden 2012 osalta sen varmistamiseksi, että tilivuoden jälkeiset olennaiset tilinpäätökseen 2011 mahdollisesti vaikuttavat asiat on huomioitu tilinpäätöksessä.

Hallinnon laillisuuden tarkastuksen olennaiset havainnot on raportoitu väliraporteissamme.

3 Talousarvio

3.1 Talouden tasapainoisuus

Helsingin kaupungin vuosikate ilman liikelaitoksia ja rahastoja (virastojen yhteenlaskettu vuosikate) ei ole riittänyt vuosina 2008 – 2011 suunnitelmanmukaisten poistojen kattamiseen (taulukko 1) ja erityisesti vuosina 2009 ja 2010 vaje on muodostunut huomattavaksi. Vuoden 2011 toteutuman mukaan vuosikate on lähes kattanut suunnitelmanmukaiset poistot. Taloussuunnitelman mukaan vuosina 2012 – 2014 vuosikate ei tule kattamaan kuin osittain suunnitelman mukaisia poistoja.

Lisäksi virastoilla on ollut, ja tulee taloussuunnittelukaudella olemaan, huomattavat vuosittaiset investointimenot, joista vain noin 25 % voidaan rahoittaa varsinaisen toiminnan tulovirralla.

	Talous- (Milj. euroa)	Talous- suunnitelma 2014	Talous- suunnitelma 2013	Talousarvio 2012	Toteutunut 2011	Toteutunut 2010	Toteutunut 2009	Toteutunut 2008
Vuosikate		172,7	126,8	44,7	249,5	67,2	-14,2	175,6
Poistot		-253,9	-252,6	-251,3	-253,7	-231,6	-211,1	-196,5
Kate poistojen jälkeen		-81,2	-125,8	-206,6	-4,2	-164,4	-225,3	-20,9
Investointi- menot		-454,0	-427,3	-418,8	-496,3	-731,8	-428,0	-382,1

Taulukko 1. Virastojen yhteenlasketun tuloslaskelman vuosikate, suunnitelmanmukaiset poistot ja investointimenot

Virastojen, liikelaitosten ja rahastojen yhdistetyn (koko kaupunki) vuoden 2011 tuloslaskelman vuosikate 574,3 miljoonaa euroa riittää liikelaitosten hyvien tulosten ansiosta kattamaan yhteenlasketut suunnitelmanmukaiset poistot 361,8 miljoonaa euroa (taulukko 2).

(Milj. euroa)	Talous- suunnitelma 2014	Talous- suunnitelma 2013	Talousarvio 2012	Toteutunut 2011	Toteutunut 2010	Toteutunut 2009	Toteutunut 2008
Vuosikate	461,9	405,8	316,1	574,3	388,0	315,3	539,8
Poistot	-385,0	-371,8	-366,2	-361,8	-338,7	-333,5	-297,7
Kate poistojen jälkeen	76,9	34,0	-50,1	212,5	49,3	-18,2	242,1
Investointi- menot	-776,4	-637,6	-666,3	-682,8	-879,0	-632,3	-700,8

Taulukko 2. Koko kaupungin tuloslaskelman vuosikate, suunnitelmanmukaiset poistot ja investointimenot

Taloussuunnitelman 2012 – 2014 mukainen koko kaupungin vuosikate riittää kattamaan ko. taloussuunnittelukauden suunnitelmanmukaiset poistot. Vuosikate kattaa 43 % taloussuunnittelukauden investointimenoista (taulukko 2). Kaupunki on taloussuunnitelmassa varautunut ottamaan vuosina 2012 – 2014 noin 1,0 miljardia euroa lainaa.

Kiinnitämme edelleen huomiota ennakolta ajoitettuihin virastojen talouden tasapainottamistoimien merkitykseen etenkin, kun kaupungin liikelaitosympäristössä on tapahtumassa merkittäviä muutoksia.

3.2 Tilikauden tulos

Talousarvion mukainen vuoden 2011 tilikauden ylijäämä on 53,8 miljoonaa euroa. Koko kaupungin vuoden 2011 ylijäämä on 280,2 miljoonaa euroa. Liikelaitosten ja rahastojen yhdistäminen virastojen yhteenlaskettuun tuloslaskelmaan parantaa vuosikatetta 324,8 miljoonaa euroa, tilikauden tulosta 216,7 miljoonaa euroa ja tilikauden ylijäämää 226,4 miljoonaa euroa.

3.3 Sitovien tavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2011 talousarvion käyttötalous-, tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosiin liittyen valtuusto on päättänyt tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen sitovien taloudellisten tavoitteiden ylitysoikeuksista ja käyttötarkoituksen muutoksista sekä hyväksynyt sitovien toiminnallisten tavoitteiden poikkeamat.

4 Valtionosuudet

Valtionosuuksien perusteista ja käytöstä annettujen tietojen oikeellisuus on tarkastettu.

5 EU- ja muut tuet

Tukien tarkastuksessa on pyritty varmistumaan siitä, että kaupungin EU- ja muiden hankkeiden osalta on noudatettu hakemusmenettelystä annettuja ohjeita, hankekohtaisia päätöksiä sekä EU -hankkeiden osalta 1.9.2000 annettua ohjetta menettelytavoista, jotka koskevat koordinoitua, vastuuta, talousarviota, hankintoja, kirjanpitoa ja arvonlisäverokäsittelyä.

6 Sisäinen valvonta ja konsernivalvonta

Kaupunginhallitus on toimintakertomuksessa tehnyt selkoa sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan asianmukaisuutta on tarkastettu ottaen huomioon kaupunginhallituksen toimintakertomuksessa niiden järjestämisestä esittämät selonteot.

6.1 Sisäinen valvonta

Helsingin kaupungin sisäisen valvonnan tilaa ja toimivuutta on tilintarkastuksessa arvioitu COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) -viitekehyksen pohjalta. Sisäisen valvonnan tehtävänä on varmistaa osaltaan tavoitteiden saavuttaminen, taloudellisen raportoinnin luotettavuus sekä lakien ja organisaation ohjeistuksen noudattaminen. Sisäisen valvonnan viitekehys voidaan jakaa viiteen osaluokkaan: valvontaympäristö, riskien arviointi, valvontatoimet, informaatio ja kommunikaatio sekä seuranta.

Sisäisen valvonnan arvioinnissa tehtyjä havaintoja ja annettuja kehittämissuosituksia on selostettu tilikauden aikaisissa raporteissamme.

6.2 Konserniyhtiöiden konsernitilinpäätökseen yhdisteltävien tietojen tarkastus

Konsernin tytäryhtiöiden ja -säätiöiden tilintarkastuksen järjestämisestä huolehtii tarkastuslautakunta tarkastusviraston avustuksella. Konserniyhteisöjen tilintarkastajien tehtäviin kuuluu emokaupungin tilintarkastajien ohjeiden mukaisesti tarkastaa konserniyhteisön konsernitilinpäätökseen annettavat tiedot ja raportoida tehdystä tarkastuksesta emokaupungin tilintarkastajalle sovitussa aikataulussa.

Emokaupungin tilintarkastajana olemme pyytäneet konsernin tytäryhteisöjen, säätiöiden ja kuntayhtymien tilintarkastajia antamaan lausunnot konsernitilinpäätöslomakkeiden tarkastamisesta helmikuun 8. päivään mennessä ja yhteisyhteisöjen ja osakkuusyhtiöiden tilintarkastajia helmikuun 22. päivään mennessä eli samanaikaisesti, kun konserniyhteisöt raportoivat tietonsa konsernitilinpäätöksen laatijoille. Näin varmistetaan konsernitilinpäätöksessä käytettävien tietojen oikeellisuus. Helmikuun loppuun mennessä olemme saaneet lausunnot 113 tytäryhteisöstä ja tytäryhteisön tytäryhteisöstä (90 % tilintarkastajista toimittaneet tiedot), 2 kuntayhtymästä (33 %), 1 yhteisyhteisöstä (50 %) ja 8 säätiöstä (67 %). Konsernitilinpäätökseen yhdistellyistä 53 osakkuusyhtiöstä on saatu tilintarkastajan lausunnot vain 30 yhtiöstä (56,6 %). Tytäryhtiöiden, joiden osalta lausuntoja ei ole tullut, tilintarkastajilta saamamme tiedon mukaan pääosassa näistä yhtiöistä tilinpäätöstiedot eivät ole olleet valmiit. *Kirjanpitolain mukaan konserniyhteisöjen tulee antaa konsernitilinpäätöksen laatijalle tilinpäätöstietojen yhdistelyä varten tarpeelliset tiedot. Kehotamme varmistamaan sen, että konserniyhteisöjen johto on tietoinen velvollisuudestaan huolehtia siitä, että tilinpäätöstiedot valmistuvat ja ne ovat tilintarkastettavissa Helsingin kaupungin päättämässä aikataulussa.*

6.3 Johtopäätös sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaupungin sisäinen valvonta ja konsernivalvonta on järjestetty olennaisilta osin asianmukaisesti.

7 Tilinpäätös

Helsingin kaupungin tilivuoden 2011 tilinpäätös on todettu olennaisilta osiltaan laadituksi kuntalakia ja soveltuvien osien kirjanpidon lakia noudattaen.

Tilinpäätös on todettu johdetuksi oikein kaupungin kirjanpidon eri osista.

Tilinpäätöstä varmentavat olennaisilta osiltaan asianmukaiset tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt.

Seuraavissa kappaleissa on käsitelty eräitä tilinpäätökseen liittyviä keskeisimpiä eriä ja havaintoja.

7.1 Toimintakertomus

Toimintakertomus sisältää sitä koskevien säännösten edellyttämät selvitykset ja tiedot.

Toimintakertomuksen valmistumisen jälkeisenä olennaisena asiana toteamme, että Helsingin kaupunki otti vuoden 2012 alusta käyttöön uuden laskentajärjestelmän. Laskentajärjestelmä ei vielä toimi suunnitellulla tavalla. Tästä johtuen kaupungin kirjanpito ei ole ajan tasalla.

7.2 Talousarvion toteutumisvertailu

Talousarvion toteutumisvertailussa on esitetty sitä koskevien säännösten edellyttämät tiedot.

7.3 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma antaa oikean kuvan tilivuoden tuloksen muodostumisesta.

Tuloslaskelman mukaisia tilikauden palkkakuluja ei ole täsmäytetty verottajalle annettuun vuosi-ilmoitukseen. *Suosittelimme palkkalaskennan ja kirjanpidon sisäisen valvonnan tehostamiseksi, että tilikauden palkkakulut täsmäytetään verottajalle annettavaan vuosi-ilmoitukseen tietojen oikeellisuuden ja täydellisyyden varmistamiseksi.*

Vapaaehtoisten varausten muutos

Vapaaehtoisten varausten nettolisäys 7,0 miljoonaa euroa muodostuu:

- HKL-Liikelaitos on lisännyt investointivarausta yhteensä 3,7 miljoonaa euroa, HKL-Metroliienne 3,0 miljoonaa euroa ja HKL-Raitioliienne 0,5 miljoonaa euroa. Liikennelaitoksen yksiköt käyttivät aikaisempia investointivarojaan yhteensä 0,4 miljoonalla eurolla.

- Helsingin Energia lisäsi ympäristöpennivaraustaan 0,2 miljoonalla eurolla.

7.4 Tase

Tase antaa oikean kuvan kaupungin taloudellisesta asemasta 31.12.2011.

Rakennukset

KIJ -käyttöomaisuuskirjanpito sisältää rakennuksia yhteensä noin 4,3 miljoonaa euroa enemmän kuin pääkirjanpito. Tilikauden aikana ero on pienentynyt 0,3 miljoonaa euroa. *Kehotamme kiinteistövirastoa selvittämään erot, tekemään tarvittavat korjaukset siinä yhteydessä, kun rakennukset siirretään uuteen järjestelmään ja huolehtimaan jatkossa säännöllisistä ja dokumentoiduista täsmäytyksistä.*

Keskeneräinen käyttöomaisuus

Keskeneräiseen käyttöomaisuuteen sisältyy 3,4 miljoonan euron Pelastuslaituksen jo valmistunut kohde, jotka olisi tullut siirtää valmiiseen käyttöomaisuuteen. *Valmiit kohteet tulee siirtää oikea-aikaisesti keskeneräisestä käyttöomaisuudesta poistojen alaiseen omaisuuteen.*

Antolainat

Helsingin kaupungilla on lainasaaminen konkurssiin menneeltä Arctic Sport Center Oy:ltä, joka vastasi Kivikon hiihtohallin operatiivisesta toiminnasta. Tilinpäätöksessä lainan kokonaismäärä maksamattomine korkoineen ja viivästyskorkoineen oli noin 4 miljoonaa euroa. Konkurssipesän pakkohuutokauppa oli helmikuussa 2012, jolloin Helsingin kaupunki osti pesän 3 miljoonalla eurolla. Konkurssipesän jakoluettelo valmistui 13.4.2012 ja sen perusteella Helsingin kaupunki tulee saamaan jako-osuutena 700 tuhatta euroa eli luottotappiota syntyy noin 3,7 miljoonaa euroa.

Muut siirtosaamiset valtiolta

Muihin siirtosaamisiin valtiolta sisältyy jaksotuksia pakolaisista ja paluumuuttajista saatavista korvauksista. Jaksotuksen laskennassa käytettävä Mamut -ohjelma ei ole toiminut tilikauden aikana. Tämän vuoksi jaksotus on tehty arvionvaraisena edellisten vuosien tietojen pohjalta. *Jaksotuksen laskennan tulee perustua järjestelmästä saataviin toteutuneisiin kustannuksiin. Tilinpäätösjaksotuksen oikeellisuuden jälkikäteiseksi varmentamiseksi toteutuneet korvaukset tulisi verrata tehtyihin jaksotuksiin.*

Muut siirtosaamiset jäsenkuntayhtymiltä

Muihin siirtosaamisiin jäsenkuntayhtymiltä sisältyy saaminen HUS Kuntayhtymältä 18,6 miljoonaa euroa ja muihin siirtovelkoihin sisältyy velkaa HUS Kuntayhtymälle 16,1 miljoonaa euroa. Nämä kummatkin erät liittyvät vuoden 2011 hoitomaksujen tasauksiin. Tilikauden 2011 lopullisen tasauslaskun loppusumma oli nettona 2,5 miljoonaa euroa saamista. *Samaan tapahtumaan liittyvät saamiset ja velat tulee netottaa tilinpäätökseen.*

Pankkitilien saldovahvistukset

Kaupungin pankkitileistä pyydettiin kultakin rahalaitokselta saldovahvistukset. Vahvistuksia tuli tilinpäätöksen laatimis- ja tarkastusajankohtaan nähden vain osasta pankkitilejä. Merkittävä osa

saldovahvistuksista lähetettiin vasta muistutusten jälkeen huomattavalla viiveellä. *Suosittelimme kehittämään saldovahvistusprosessia ja sopimaan eri pankkien kanssa tarvittavista toimenpiteistä, jotta saldovahvistukset saadaan jatkossa oikea-aikaisesti ja kattavasti.*

Pakolliset varaukset

Eläkevastuuvaraus 219 miljoonaa euroa muodostuu kaupungin oman eläkejärjestelmän ja lakkautetun leski- ja orpoeläkekassan piiriin kuuluvien eläkeläisten sekä viran- ja toimenhaltijoiden eläkevastuista ja odotetusta eläkemenon kehityksestä. Eläkevarausta purettiin tilikauden tulosta parantaen 31 miljoonaa euroa Poraston vakuutusmaksuvastuulaskelmaan pohjautuen.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 2006 hankesuunnitelman Hanasaaren A-voimalaitoksen purkamisesta, nykyisen kivihiihen avovarastoalueen vapauttamisesta muuhun käyttöön sekä korvaavan kivihiihilogistiikan toteuttamisesta. Helsingin Energia teki kyseiseen hankkeeseen liittyvän pakollisen varauksen 20,8 miljoonaa euroa vuonna 2006. Arvio hankkeen kokonaiskustannuksista on tarkentunut ja pakollinen varaus on 8,4 miljoonaa euroa.

Siirtovelat

Rakentamispalvelulla (Stara) on kolme pilaantuneiden maiden välivarastointi- ja käsittelykenttää, jotka sijaitsevat Viikissä, Kyläsaarella ja Vuosaarella. Lisäksi Vuosaarella sijaitsee loppusijoituskenttä. Stara perii vastaanottomaksua kenttien kunnossapito-, ylläpito- ja ennallistamiskulujen kattamiseksi. Kenttien tuleviin korjaus- ja ennallistamismenoihin on varattuna tilinpäätöksessä 31.12.2011 noin 3,8 miljoonaa euroa. Staran arvion mukaan kenttien ennallistamismenot tulevat olemaan noin 6,5 miljoonaa euroa. *Siirtovelan määrä tulee tarkentaa kustannusarvion mukaiseksi.*

7.5 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma on laadittu yleisohjeen mukaisesti. Laskelma osoittaa kuluneelta tilikaudelta 86,4 miljoonaa euroa kassavarojen lisäystä, kun edellisenä vuonna lisäys oli 36,2 miljoonaa euroa. Maksuvalmius on turvattu pitkäaikaisten lainojen nettolisäyksellä 115 miljoonaa euroa.

7.6 Konsernitilinpäätöksen laatiminen

Taloushallintopalvelu -liikelaitos laatii konsernitietojen ilmoituslomakkeet, ohjeistaa konserniyhteisöjen talousvastaavat tietojen toimittamisesta ja konsernin laskentasäännöistä sekä tekee konsernitilinpäätösyhdistelyt.

7.7 Konsernitilinpäätös

Helsingin kaupunki on laatinut vuodelta 2011 konsernitilinpäätöksen, joka sisältää tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Helsingin kaupungin konsernitilinpäätökseen on yhdistelty 116 tytäryhteisöä, 12 säätiötä, 6 kuntayhtymää, 2 omistusyhteisyyttä ja 53 osakkuusyhteisöä.

Konsernitase 15,2 miljardia euroa on kasvanut 0,4 miljardia euroa.

Emokaupungin pitkäaikainen vieras pääoma on 1,2 miljardia euroa (1,1 miljardia euroa) ja konsernin 4,0 miljardia euroa (3,8 miljardia euroa). Konserniyhdistelyt ovat lisänneet vierasta pääomaa 2,8 miljardia euroa (2,8 miljardia euroa). Konsernitaseen mukainen omavaraisuusaste on 59,4 % (58,8 %), kun se emokaupungilla on 75,9 % (75,1 %).

7.8 Liitetiedot

Liitetiedoissa on esitetty olennaisilta osin säännösten edellyttämät tiedot.

7.9 Tase- erittelyt ja liitetietojen erittelyt

Tilinpäätöstä ja toimintakertomusta varmentamaan on laadittava tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt. Osa erittelyistä on laadittu puutteellisesti. *Tase- ja liitetietoerittelyt tulee laatia riittävän yksityiskohtaisesti, jotta ne varmentavat tilinpäätöksessä esitettävät erät asianmukaisesti.*

7.10 Liikelaitosten ja rahastojen tilinpäätökset

Tilinpäätöstietoina on esitetty Helsingin Energian, Helsingin Sataman, HKL -liikelaitoksen, Helsingin kaupungin Palmia -liikelaitoksen, Helsingin kaupungin taloushallintopalvelu -liikelaitoksen, ja Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämispalvelut -liikelaitoksen tuloslaskelmat, taseet ja rahoituslaskelmat sekä asuntolainarahaston, asuntotuotantorahaston, urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston, vakuutusrahaston ja innovaatorahaston tuloslaskelmat, taseet ja rahoituslaskelmat, jotka perustuvat näiden liikelaitosten ja rahastojen erillistilinpäätöksiin.

Lisäksi tilinpäätöstietoina on esitetty Helsingin Energian sähkömarkkinalain ja maakaasumarkkinalain edellyttämät tiedot.

7.11 Kaupunginhallituksen ehdotus tilikauden tuloksen käsittelystä

Kaupunginhallituksen ehdotus tilikauden tuloksen käsittelystä on kuntalain mukainen.

Tuloslaskelman mukainen tilikauden ylijäämä muodostui liikelaitosten ylijäämistä ja talousarvion mukaisen tuloslaskelman jäämästä seuraavasti (1.000 euroa):

Helsingin Energia -liikelaitos	196.827
Helsingin Satama -liikelaitos	21.133
Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämispalvelut -liikelaitos	- 13
Helsingin kaupungin Palmia -liikelaitos	5.990
Helsingin kaupungin taloushallintopalvelu -liikelaitos	695
HKL -liikelaitos	1.771
Talousarvion toteumalaskelman mukainen ylijäämä	53.833
Tilikauden ylijäämä	280.236

Helsingissä 2. toukokuuta 2012

Ernst & Young Julkispalvelut Oy
JHTT -yhteisö

Tiina Lind
JHTT, KHT

Jakelu

Tarkastuslautakunta
Kaupunginjohtaja
Apulaiskaupunginjohtajat
Rahoitusjohtaja
Kaupunginkamreeri
Taloushallintopäällikkö
Talousarviopäällikkö
Tietotekniikkapäällikkö
Kaupunginsihteerit
Riskienhallinnan asiantuntija
Virastopäälliköt
Toimitusjohtajat
Talousjohtajat
Talouspäälliköt
Hallintojohtajat
Hallintopäälliköt

Tiedoksi

Oikeuspalvelut
Sisäinen tarkastus
Tarkastusvirasto